

بررسی اثر مصرف بخش هوایی گیاه ماریتیغال بر میزان گلوکز و لیپیدهای خون در موش صحرایی دیابتی

دکتر مهرداد روغنی^{۱*}، دکتر توراندخت بلوچ نژاد مجرد^۲، مریم فلاح محمدی^۳

۱- دانشیار فیزیولوژی، گروه فیزیولوژی و مرکز تحقیقات گیاهان دارویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه شاهد، تهران

۲- دانشیار فیزیولوژی، گروه فیزیولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران

۳- دانشجوی پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه شاهد، تهران

تاریخ دریافت ۸۵/۷/۱۵ تاریخ پذیرش ۸۶/۴/۱۳

چکیده

مقدمه: کاهش دادن سطح گلوکز و لیپیدهای نامطلوب سرم در بیماران دیابتی با استفاده از گیاهان دارویی از اهمیت بالینی زیادی برخوردار می‌باشد. در این راستا گیاه ماریتیغال دارای خاصیت کاهش دهنده پراکسیداسیون لیپیدی و سطح لیپیدهای سرم در مدل تجربی هیپرلیپیدمی می‌باشد. لذا در بررسی حاضر اثر مصرف خوراکی و مزمن این گیاه بر میزان گلوکز، تری گلیسیرید، کلسترول توتال، کلسترول LDL و HDL موش صحرایی دیابتی مورد بررسی قرار گرفت.

روش کار: در این مطالعه تجربی موش‌های صحرایی ماده (n=36) به طور تصادفی به چهار گروه کنترل، کنترل تحت تیمار با ماریتیغال، دیابتی، و دیابتی تحت درمان با ماریتیغال تقسیم‌بندی شدند. دو گروه تحت تیمار با ماریتیغال، پودر گیاه مخلوط شده با غذای استاندارد موش (۶/۲۵ درصد) را به مدت ۴ هفته دریافت نمودند. میزان گلوکز، تری گلیسیرید، کلسترول تام، کلسترول LDL و HDL سرم قبل از مداخله و در هفته‌های دوم و چهارم پس از مداخله تعیین گردید. اطلاعات توسط آزمون‌های آماری آنالیز واریانس با اندازه‌گیری مکرر، تی دانش آموزی و زوج، آنالیز واریانس یک طرفه و توکی تجزیه و تحلیل شد.

نتایج: میزان گلوکز سرم در گروه دیابتی افزایش معنی‌داری را در هفته چهارم در مقایسه با هفته قبل از مداخله نشان داد ($p < 0.001$) و در گروه دیابتی تحت درمان با ماریتیغال کاهش مختصر و غیر معنی‌دار در مقایسه با گروه دیابتی مشاهده شد. به علاوه سطح تری گلیسیرید در گروه دیابتی افزایش معنی‌داری را در هفته چهارم نسبت به هفته قبل از بررسی ($p < 0.05$) نشان داد و سطح تری گلیسیرید در هفته چهارم در گروه دیابتی تحت درمان با ماریتیغال در مقایسه با گروه دیابتی به طور معنی‌داری پائین‌تر بود ($p < 0.05$). همچنین یک کاهش معنی‌دار در سطح کلسترول سرم در گروه دیابتی تحت درمان با ماریتیغال در هفته چهارم در مقایسه با گروه دیابتی مشاهده شد ($p < 0.05$). از طرف دیگر، میزان کلسترول HDL و LDL در گروه دیابتی تحت تیمار در همین هفته در حد معنی‌دار و به ترتیب بیشتر و کمتر از گروه دیابتی بود ($p < 0.05$).

نتیجه‌گیری: مصرف خوراکی و درازمدت بخش هوایی گیاه ماریتیغال در مدل تجربی دیابت قندی اثر هیپوگلیسمیک نداشته و موجب تغییرات مطلوب و سودمند در سطح لیپیدهای خون می‌گردد.

واژگان کلیدی: ماریتیغال، گلوکز، لیپید، دیابت قندی، موش صحرایی

* نویسنده مسئول: تهران، بلوار کشاورز، خیابان شهید عبدالله زاده (دهکده)، دانشکده پزشکی شاهد، گروه فیزیولوژی،

صندوق پستی: ۷۴۳۵-۱۴۱۵۵

E-mail: mehjour@yahoo.com